

Sygn. akt I C 2256/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Joanna Radzyńska-Głowacka

Protokolant Monika Rząsowska

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2014 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa R. B.

przeciwko Zakładowi (...)

o zapłatę

1. powództwo oddala w całości;
2. Nie obciąża powódki kosztami procesu.

Sygn. **akt IC 2256/13**

UZASADNIENIE

Powódka R. B. pozwem datowanym na dzień 27 sierpnia 2013 r. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Zakładu (...) w W. kwoty 30.000 zł złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną naruszeniem dóbr osobistych powódki spowodowaną wydaniem decyzji z dnia 9 grudnia 2010 r. odmawiającej powódce prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ponadto powódka wniosła o zwolnienie od kosztów sądowych w całości, a także zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż w skutek nieuzasadnionego stanowiska pozwanego w przedmiocie daty powstania niezdolności do pracy, stwierdzonego orzeczeniem Sądu zarówno I, jak i II instancji naruszone zostały dobra osobiste powódki, w szczególności w postaci prawa do spokoju psychicznego oraz godnej niezakłóconej rekonwalescencji, co spowodowało w konsekwencji powstanie negatywnych przeżyć psychicznych związanych z poczuciem niepewności w zakresie finansowym oraz pozostawaniem przez długi czas bez środków, które mogłyby posłużyć wsparciu w procesie leczenia.

Dowód: pozw wraz z załącznikami-k.1-8.

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postanowił zwolnić powódkę od kosztów sądowych w całości.

Dowód: postanowienie-k.15.

Pozwany Zakład (...) w W. w odpowiedzi na pozw datowanej na dzień 19 lutego 2014 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód na wstępie podniósł zarzut braku zdolności procesowej po stronie pozwanego wskazując, iż pozwany jako oddział jednostki organizacyjnej nie jest wyposażony w zdolność sądową. W związku z tym powództwo winno być oddalone. Odnosząc się do twierdzeń powódki pozwany zaprzeczył twierdzeniom pozwu, że przyjęcie daty 29 czerwca 2010 r. jako daty powstania niezdolności do pracy, stanowiło przejaw złej woli ze strony pozwanego, sprowadzającej się do poszukiwania uzasadnienia dla decyzji odmownej w sprawie renty. Pozwany podkreślił, iż ustalenie daty powstania niezdolności do pracy nie było sprawą oczywistą zwracając przy tym uwagę na różne opinie biegłych sądowych z zakresu neurologii. W ocenie pozwanego, działania, których efektem było wydanie przedmiotowej decyzji administracyjnej mieściły się w granicach przysługującego mu prawa i w związku z tym nie ma żadnych podstaw do uznania tych działań za zawinione.

Dowód: odpowiedź na pozew wraz z załącznikami-k.29-35.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Orzeczeniem z dnia 17 listopada 2010 r. lekarz orzecznik (...), uznał, iż powódka jako osoba częściowo niezdolną do pracy, przyjmując, że częściowa niezdolność do pracy powstała po dniu 29 czerwca 2010 r. tj. po upływie 18 miesięcy od ustania okresów składkowych i nieskładkowych, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 140 ze zm.)

Dowód: okoliczność bezsporna.

Orzeczenie powyższe stało się podstawą wydania przez organ rentowy decyzji z dnia 9 grudnia 2010 r. znak. (...) - 4/20/SPEż a następnie decyzji z dnia 7 stycznia 2011 r. znak (...) - 4/20/SPEż odmawiających powódce prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Dowód: zeznania powódki-k.41.

W związku z przywróceniem terminu do złożenia sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika (...), Komisja Lekarska (...) orzeczeniem z dnia 17 lutego 2011 r. nr (...) uznała, że powódka nie jest niezdolna do pracy.

Dowód: zeznania powódki-k.41.

Dnia 11 stycznia 2011 r. ubezpieczona wniosła odwołanie od decyzji (...) odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W trakcie postępowania przed Sądem Okręgowym w Warszawie dopuszczono dowód z opinii biegłego z zakresu neurologii, który w opinii z dnia 16 lutego 2012 r. wskazał, że schorzenie powódki - stwardnienie rozsiane ma postać przewlekłą - postępująca, zaś niezdolność do prac ma charakter częściowy i trwa od dnia 23 grudnia 2009 r.

Dowód: zeznania powódki-k.41, sygn. akt XIV U 523/11 - opinia neurologa z dnia 16 lutego 2012 r.-k.118, opinia uzupełniająca biegłego neurologa-k.96, opinia biegłego z dnia 11 maja 2011 r.-k.44, opinia biegłego z dnia 30 czerwca 2011 r.-k.37.

Wyrokiem z dnia 2012 r., w sprawie o sygn. akt XIV U 523/11, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznała wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 sierpnia 2010 r. o dnia 16 lutego 2015 r.

Dowód: sygn. akt XIV U 523/11 - wyrok Sadu Okręgowego-k.144

Dnia 9 lipca 2012 r. organ rentowy skierował do Sądu Apelacyjnego w Warszawie apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie.

Dowód: sygn. akt XIV U 523/11 -Apelacja pozwanego-k.158-161.

Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację organu rentowego, co spowodowało uprawomocnienie się orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 maja 2012 r.

Dowód: sygn. akt XIV U 523/11 - wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie-k.199.

Powyższy stan faktyczny ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty oraz akta sprawy o sygn. XIV U 523/11 a także zeznania powódki R. B.(k.41-42). Sąd dał wiarę załączonym do akt sprawy dokumentom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału nie nasuwa żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron oraz nie ujawniła się wobec ich wątpliwości, co do ich prawdziwości lub autentyczności.

Sąd dał wiarę złożonym przez powódkę zeznaniom, które są spójne i logiczne, nadto wzajemnie korespondują ze sobą i pozostałym materiałem dowodowym

Sąd zważył co następuje:

Na wstępie Sąd ustosunkowując się do zarzutu pozwanego o braku zdolności sądowej pozwanego Zakładu (...)w W.wskazuje, iż z mocy przepisów normujących ustrój, kompetencje i funkcjonowanie Zakładu (...)to Zakład, jako państwowa jednostka organizacyjna, mająca osobowość prawną, realizuje ustawowe zadania z zakresu powszechnych ubezpieczeń społecznych (i inne zadania zlecone na podstawie odrębnych ustaw), a czyni to za pomocą swoich struktur organizacyjnych w postaci centrali i jednostek terenowych. Dla realizacji owych zadań wyposażony został w środki administracji publicznej, to jest w wydawanie decyzji między innymi w indywidualnych sprawach wymienionych w art. 83 ust. 1 ustawy systemowej, zaskarżalnych w myśl ust. 2 tego artykułu do właściwego sądu zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, a które to odwołania inicjują w myśl art. 476 § 2 k.p.c. postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Z punktu widzenia prawa materialnego organem rentowym jest więc Zakład (...)jako osoba prawna. Tymczasem zakres powierzonych zadań i mierzonej liczbą osób ubezpieczonych w systemie powszechnym skali działania Zakładu (...), dekoncentracja kompetencji i wyposażenie (...) Zakładów prawo do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz możliwość występowania tych jednostek w roli strony procesowej w sporach sądowych zainicjowanych odwołaniami od tychże decyzji, nie zmienia faktu, że zadania te powierzone zostały Zakładowi (...)jako państwowej jednostce organizacyjnej mającej osobowość prawną, a struktury terenowe stanowią jedynie ogniwo w ich realizacji. Funkcjonalna decentralizacja obsługi ubezpieczonych nie powinna pozbawiać Zakładu możliwości korzystania z instytucji i rozwiązań procesowych przysługujących mu jako osobie prawnej w sporze sądowym na tle decyzji wydanych w ramach wypełniania jego ustawowych zadań i w jego imieniu przez terenowe jednostki organizacyjne. Analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 stycznia 2009r., I UK 24/09 (LEX nr 518067), w którym powtórzono, że posiadanie przez organ rentowy zdolności procesowej oznacza zdolność do dokonywania przez terenową jednostkę organizacyjną Zakładu (...)będącą takim organem wszystkich czynności procesowych, łącznie z udzielaniem pełnomocnictwa procesowego.

W związku z powyższym zarzut pozwanego dot. braku zdolności sądowej w ocenie Sądu należy potraktować jako chybiony.

Kontynuując rozważania wskazać należy, iż zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 4, 5 i ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009r., nr 205, poz. 1585 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2004r. Zakład (...)wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wymiaru tych świadczeń. Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Stosownie do art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) decyzje w sprawach świadczeń

emerytalnych i rentowych wydają i świadczenia te wypłacają, organy rentowe właściwe ze względu na miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. W myśl art. 124 powołanej ustawy, w postępowaniu w sprawach o świadczenia określone w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba, że inna ustawa stanowi inaczej.

Następnie zważyć należy, iż pozwany z mocy przytoczonego art. 83 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest uprawniony do wydawania decyzji w oznaczonych indywidualnych sprawach. Decyzje te podlegają kontroli instancyjnej sądu powszechnego Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, a w przypadku decyzji Prezesa (...) w przedmiocie świadczenia przyznanego w drodze wyjątku, strona może wnieść skargę do sądu administracyjnego. Decyzje wydane przez pozwanego w stosunku do powódki są ostateczne i prawomocne.

Zaakcentowana zasada uwzględniania przez sądy powszechne skutków prawnych orzeczeń organów administracyjnych, która ma swoje źródło w prawnym rozgraniczeniu drogi sądowej i drogi administracyjnej, czego wyrazem są art. 2§3 i art. 177 §1 pkt 3 k.p.c. oraz art. 16 i art. 97§1 pkt 4 k.p.a. Zgodnie z zasadami systemowymi, rozgraniczenie kompetencji organów administracji i sądu cywilnego do badania legalności decyzji administracyjnych powinno opierać się na ścisłym ich określeniu, by uniknąć wzajemnego wkraczania w przyznane przez ustawodawcę uprawnienia. Podkreślić należy, iż przepisy określające zakres kompetencji i właściwość różnych organów państwowych mają charakter bezwzględnie obowiązujący i muszą być przez każdy organ przestrzegane z urzędu w każdym stanie sprawy. W postępowaniu cywilnym, sądy (cywilne) nie są zatem władne badać prawidłowości podjęcia decyzji administracyjnej, w szczególności czy istnieją przesłanki, które w świetle przepisów prawa materialnego stanowiły podstawę jej podjęcia, ani kwestionować jej merytorycznej zasadności.

W niniejszej sprawie powódka żądała zasądzenia od strony pozwanej 30.000,00 zł, złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych za wadliwe decyzje wydane przez pozwaną Zakład (...) wskazującą błędna datę powstania niezdolności do pracy. Powódka oparła swoje powództwo na gruncie art. 448 k.c. W myśl tego artykułu w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać, temu czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Z kolei zgodnie z art. 24 § 1 kc, ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem może żądać zaniechania tego działania, chyba, że nie jest one bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej.

W konsekwencji tych rozważań Sąd uznał, że działanie pozwanego związane z ustalaniem prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, mieściło się w granicach przyznanym przez ustawodawcę kompetencji, nie nosiło cech bezprawności, było bowiem działaniem w ramach porządku prawnego. Nie można zatem – w przekonaniu Sądu – kwalifikować decyzji pozwanego jako działania naruszającego dobra osobiste powódki. Tym bardziej, iż kwestionowane przez powódkę postępowanie pozwanego odnosiły się wyłącznie do zagadnień związanych merytorycznie z rozpatrywaną sprawą, tj. ustaleniem, czy powódka spełniła warunki do przyznania jej prawa do renty i nie zawierają stwierdzeń, które wykraczałyby poza meritum sprawy i godziły w prawa do spokoju psychicznego oraz godnej niezakłóconej rekonwalescencji powódki. Oceny tej nie zmienia fakt, że w decyzji z dnia 9 grudnia 2010 r. wskazano początkową datę powstania niezdolności do pracy inna niż w orzeczeniu Sądu Okręgowego, który oparł swoją rozważanie na dwóch różnych opiniach biegłych z zakresu neurologii. Decyzja w zakresie objętym jej treścią jest – bez względu na motywy jej podjęcia wyrażone w uzasadnieniu – wyrazem stanowiska organu administracji publicznej wiążącym sąd w niniejszym postępowaniu cywilnym. Poza tym, żaden z przepisów nie przewiduje możliwości zasądzenia zadośćuczynienia za ujemne odczucia strony związane z wydaniem decyzji administracyjnej, nawet gdyby okazała się wadliwa (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 lutego 2010r., I ACa 1094/09, LEX nr 1120052; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2008r., I UK 376/07, LEX nr 494099; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2004r., I CK 290/04, LEX nr 337245).

Z wyżej szczegółowo wymienionych przyczyn w realiach tej sprawy brak było podstaw do uznania, że zostały spełnione wymagane art. 448 kc przesłanki skutkujące możliwością przypisania pozwanemu odpowiedzialności.

Omówione względy skutkowały oddaleniem powództwa (pk.1 sentencji wyroku)

Sąd orzekł również o nie obciążaniu powódki kosztami procesu. Z art. 102 k.p.c. wynika bowiem, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zatem zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Regulacja ta jest jednak rozwiązaniem szczególnym, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje ona pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. m.in. postanowienie SN z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366). Mając na uwadze, iż powódka została zwolniona w niniejszej sprawie od kosztów sądowych w całości, obciążenie jej kosztami procesu stałoby w opozycji do zasady słuszności, o której mowa w art. 102 k.p.c.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. powódki.